

Vážené kolegyně a kolegové,
 první letošní číslo *Bulletinu UHS*, které máte před sebou zasíláme tentokrát již pouze těm, * kdo svou členskou přihlášku doprovodili i příslušným obnosem. Ty z nás, *kteří ještě nevyplnili přihlášku (1), prosíme, aby tak učinili, neboť to značně usnadní naši komunikaci a dovolí i uzavřít připravovaný adresář členů UHS za minulý rok. Stejně tak předpokládáme, že nás budete písemně informovat o případných změnách svých adres. Znovu děkujeme všem těm, kdož projevíli svou důvěru ve smysluplnost existence UHS tím že uhradili členské příspěvky, z nichž udržujeme mimo jiné tento *Bulletin*. Naš zvláštní dík patří Martě Hejlové-Hurdačkové z Toronta za podpoření činnosti UHS valutovým příspěvkem. Pro naše ostatní zahraniční členy uvádíme zřízení valutových kont UHS u SBČS Praha 1: pro DEM 34278-1224154-011 a pro USD 34833-1224154-011.

Oceňujeme veškeré projevy aktivity mezi členy naší Společnosti, včetně poskytnutí *Bulletinu* a informací o výroční konferenci UHS dalším zájemcům. Blížící se výroční konference by - spolu s valutou hromadou - měla být vyvrcholením dosavadní činnosti Umělecko-historické společnosti. Proto jsme také programům konference věnovali v tomto čísle *Bulletinu* nejvíce místa.

PERSONALIA

- * Ke imenování čestných členů Rady Pražského hradu prezidentem ČSFR došlo 18. prosince 1990. Posláním rady archeologického, památkového, technického a uměleckého zaměření má být odborná a konzultační činnost při ochraně a úpravách hradu. Členy rady se stali tito naši kolegové z UHS: E.Fučíková, I.Hlobil, J.Homolka, D.Líbal, J.Muk, P.Wittlich.
- * Profesor Jaromír Homolka byl zvolen děkanem Filosofické fakulty Univerzity Karlovy na tříleté volební období (únor 1991 - leden 1994).
- * Imenování ředitele Národní galerie v Praze
 Ministerstvo kultury, které přislíbilo (původně cestou konkursu a poté jmenováním) definitivně vyřešit ředitelské provizorium k 1. lednu, tak dosud nečinilo. Pan ministr navštívil shromáždění pracovníků Národní galerie koncem prosince 1990, a při té příležitosti seznámil úřednictvo ředitele, dr.Kesnera s měsíčním odkladem rozhodnutí. Nesouhlas s prodlužováním provizoria a postupem ministra projevíli různými cestami nejen pracovníci Národní galerie, což vedlo k polemikám, známým z tisku a rozhlasu. Podobné stanovisko zaujala také vědecká rada Národní galerie a další reprezentace oboru. Dopis v tomto smyslu ministroví zaslal rovněž výbor UHS. Na schůzce s několika pracovníky NG 15. ledna t.r. se pan ministr údajně vyjádřil v tom duchu, že stanoviska - zejména stanoviska odborných pracovníků, požadujících nominaci ředitele z řad odborných pracovníků ústavu - vezme v potaz a do naznačeného termínu nového ředitele ústavu jmenuje.

OBOROVÉ INSTITUCE

- * *Bulletin UHS 2-3/1990* informoval o ustavení Národního komitétu dějin umění (NKDU) a o jeho dalších zamýšlených krocích. Od té doby Mezinárodní komitét dějin umění (CIHA) na svém zasedání 13. října v Bologni přijal opět ČSFR za člena této vrcholné mezinárodní organizace historiků umění. Za Československé zástupce v CIHA byli zvoleni: J.Bakoš a L.Konečný (jako "membres titulaires"), E.Fučíková a I.Rusina (jako "membres suppléantes"). J.Kotalík se stal čestným členem. Tajemnicí NKDU je E.Fučíková. Hlavním úkolem NKDU v tomto momentě je zprostředkovat oboustrannou komunikaci mezi CIHA a čl. umělecko-historickou obcí. Zprávy o aktivitě CIHA budou přinášet *Bulletin UHS* a *Umění*. Doufáme tak zvýšit jak informovanost našich členů o mezinárodním dění, tak naše možnosti aktivně se ho zúčastnit.

V roce 1991 bude CIHA pořádat následující dvě mezinárodní kolokvia: *L'Art des Centres de Pèlerinage et Santiago de Compostela* /18.-20. dubna, Santiago de Compostela/, a *Japan and Europe in Art History* /18.-20. září, Tokyo/.

- * Učiliště dějin umění vzniklo jako samostatná sekce teorie a dějin umění při katedře věd o umění Filosofické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci. Učební a výzkumný program této subkatedry vědomě navazuje na tradici první katedry dějin umění v Olomouci, která pod vedením prof. Václava Richtera v letech 1946-1955 vchovala řadu odborníků. Specializací olomoucké subkatedry, vedené Milanem Tognerem, bude mimo rozšířené výuky dějin umění na území Slovenska především zaměření na problematiku památkové péče. Pro umožnění pohotové komunikace v oboru uvádíme plnou adresu tohoto pracoviště: Katedra věd o umění-sekce teorie a dějin umění, FFUP, Krížkovského 10, 77180 Olomouc. (Na tuto adresu laskavě zasílejte informace o výstavách a dalších pořadech, publikace k výměně, příp. všechny další oborové informace.)
- * Po dohodě unie výtvarných umělců, Ústavu dějin umění ČSAV a Akademie výtvarných umění v Praze byl založen Archív historické výtvarné technologie. Cílem je shromažďování, archivování a publikování poznatků o vývoji technologie výtvarných umění a restaurování uměleckých děl, zejména v českých zemích. Počátečním cínem Archívu je vydání první ročenky *Technologia artis* (hl. redaktor Mojmir Hamsík, výkonný redaktor Antonín Novák). Je zde shromažďováno 63 autorských příspěvků, a to v kompletním anglickém překladu. Reprezentativní publikace velkého formátu s množstvím barevných snímků podává i nejnovější přehled o činnosti a o stavu našeho restarátorství.

NOVÁ ODBORNÁ PERIODIKA

- * Příprava periodika pod názvem Bulletin of the National Gallery in Prague se dostala do závěrečné fáze. První ročník obsahuje v 1. čísle volně umělecko-historické studie a materiály ke sbírkovým předmětům a jejich souborům i k historii sbírek, dále výroční zprávu ústavu za uplynulý rok a texty o expozicích i výstavách, včetně rozsáhlé zprávy o přípravě Galerie moderního umění. Periodikum má příslibenu dotaci ministerstva kultury, část nákladů uhradí Národní galerie a jejich zbytek by měl být získán reklamní částí. *Bulletin* vychází v angličtině (příležitostně s texty v ostatních světových jazycích) s českými shrnutími. Bude distribuován v polovině t.r., převážně cestou subskripce.
- * Český svaz ochránců památek vydal roku 1990 první číslo časopisu České památky, určeného pro širokou veřejnost. Budoucí čtvrtletník s obrazovými přílohami a německým resumé má za cíl zpravodajství z oblasti památkové péče, zprávy ze života ČSOP, studie, kritiku, informace. Šéfredaktorem časopisu objednaného na adrese Hálkova 26, 30122 Plzeň je Michal Budcius.
- * Naproti tomu speciálněji zaměřený bulletin Hrady a zámky v Čechách a na Moravě začíná vycházet letos. Jeho odpovědnou redaktorkou je Marie Mzyková. Dvouměsíčník s obrazovými přílohami reflektuje práci oddělení Státního ústavu památkové péče v Praze (Valdštejnská 14). Předkládá aktuální informace z oblasti právních i ekonomických změn, za účasti dalších odborníků se zabývá výzkumem architektury, uměleckých sbírek a instalací, přináší studie z oblasti historie, genealogie, heraldiky, zaznamenává vypovědi potomků šlechtických rodů, připomíná tematicky souvztažné zprávy z tisku.

REALIZOVANÁ ODBORNÁ SETKÁNÍ

- * Umělecko-historická společnost ve spolupráci s Národní galerií uspořádala 10. prosince 1990 symposium Slunce jiných světů: od věci k symbolické formě, věnované památce Františka Šmejkala. Předneseno bylo osm, vesměs velmi kvalitních referátů, ale za hlavní klad celé akce, kterou moderoval P. Wittlich, je třeba pokládat na domácí zvyklosti rozsáhlou a živou diskusi. Publikování textů v časopise *Umění* se zvažuje.

*Karel Teige a architektura byl název semináře, uspořádaného ÚDU ČSAV a Společností Karla Teige dne 14. prosince 1990 Referovali J. Anděl, A. Kubová, P. Halík, Z. Lukeš a R. Švácha. Zúčastnili se jej Teigeho přátelé ze 30. a 40. let (m. j. architekti V. Hilský, J. Štursa, K. Janá, V. Rajniš, C. Grimmich a dr. Žantovský). Seminář zdůraznil potřebu překonat při výkladu Teigeho díla hlediska 60. let a sesbírat rychle vzpomínky pamětníků.

CYKLY PŘEDNÁŠEK A SEMINÁŘŮ

*Přestože v architektuře i ve výtvarném umění sloh označovaný pojem *postmoderní* již několik let reflektuje své vlastní meze a hledá nová východiska, pojem sám neztratil svou vzrušující přitažlivost. Cílem *postmoderního semináře*, který se ustavil na půdě ÚDU ČSAV v září minulého roku spoluprací badatelů různých vědních oborů, je dobrat se, cestou konfrontace různých přístupů, porozumění hlubším souvislostem této dosti radikální dějinné proměny a vypracovat přiměřená hodnotící kritéria a ideovou strategii jak v oblasti výtvarné kritiky, tak v širších souvislostech kulturního a politického uvažování. - Zájemci o aktivní účast v semináři se mohou obrátit na Ludvíka Hlaváčka, ÚDU ČSAV, Hastalská 6, Praha 1.

*Cyklus přednášek na fakultě architektury ČVUT za účasti zahraničních odborníků, většinou profesorů na technických univerzitách a školách architektury, proběhl loňského roku. Přednášeli W. Nerdinger, J. Maculay, I. Pickering, H. Purchhammer, M. Kubelík, H. Schmidt, F. Valentiny, J. Diggerud, E. Dahle, Ch. Norberg-Schulz, Ch. Otto, P. Rose, J. Jourdan, P. Stacathopoulos, M. Fraser, J. Loach, J. Bentley a G. Butina. K nejvýznamnějším podnětům patřil cyklus Italská renesance od prof. Martina Kubelíka, přednostou Institutu TU Wien a některé vynikající přednášky, jako *Architektura po postmodernismu* prof. Christiana Norberga-Schulze. Pedagogové z Oxford Polytechnic (V. Británie), uspořádali čtyřdenní cyklus přednášek a seminářů na téma *Britská architektura a urbanismus a Francouzská architektura*. Z českých účastníků lze jmenovat J. Ševčíka a jeho přednášky o moderním umění. - V první polovině letošního roku by měli se svými přednáškami vystoupit: 14.1. Jan Pokorný (Rekonstrukce domů v USA, 16.1. Jeffrey Hartnett (Louis Kahn Kimbel Museum), Robert Benson (Petr Eisenmann a dekonstrukce), Karl Josef Schattner-Eichstaett, v dubnu Herman Valentiny (Architektura a kresba), Adolfo Natalini, v květnu Christian Norberg Schulz. S dalšími odborníky se jedná o účast.á

PŘIPRAVOVANÁ ODBORNÁ SETKÁNÍ

*Mezinárodní sympozium k umění husitské doby pořádají Národní knihovna, Ústav dějin umění ČSAV a Katedra dějin umění Filozofické fakulty Karlovy univerzity. Sympozium se koná ve dnech 30. ledna - 1. února v Zrcadlové síni Klementina u příležitosti výstavy *Iluminované rukopisy doby husitské*, zahájené 19. ledna. Kolokvium proběhne v budově Filozofické fakulty na Náměstí J. Palacha. Dosud se přihlásilo na 80 medievalistů z ČSFR i z ciziny. Asi polovina z nich ohlásila referáty nebo diskuzní příspěvky, které se pořadatelé pokusí vydat tiskem.

*Mezinárodní konference "Praha: budoucnost historického hlavního města" je pořádána 11.-13. března Association pour la communauté culturelle européenne (Paříž), ve spolupráci s Ústavem dějin umění ČSAV. Na konferenci se sejdou odborníci z oblasti památkové péče, architektury i urbanismu. Jednání budou probíhat v paláci kultury v Praze na Pankráci za účasti veřejnosti. Účast přislíbili m. j. J. Derrida, F. Choay, O. Bohigas, A. Grunbach a další.

VALNÁ HROMADA A VÝROČNÍ KONFERENCE

UMĚLECKOHISTORICKÉ SPOLEČNOSTI V ČESKÝCH ZEMÍCH

Valná hromada

se koná v pátek 15. února 1991 v "Modré posluchárně" Filozofické fakulty Univerzity Karlovy (Praha 1, Celetná 20). Její zahájení bude v 10 hodin a předpokládáné ukončení ve 12 hodin. Program sestává z agendy Společnosti a z diskuse k ní. Během valné hromady budou distribuovány členské legitimace UHS.

Výroční konference

započne ve 13 hodin a bude sestávat z níže uvedených zájmových

programů. Informace o přesných místech a časech konání jednotlivých programů bude k dispozici účastníkům valné hromady.

I/Kompetence v památkové péči-vykonná pravomoc

PANEL JE ZAMÝŠLEN JAKO PŘÍSPĚVEK K NOVELIZACI ZÁKONA O PAMÁTKOVÉ PÉČI Č.20/87. POČÍTÁ SE S KRATŠÍMI VYSTOUPENÍMI ASI OSMI ODBORNÍKŮ PO NICHŽ BUDE NÁSLEDOVAT DISKUSE MODEROVANÁ I.HLOBILEM A I.MUCHKOU (ÚDU ČSAV).

II/Problém Theodorik

PANEL S PŘEDPOKLÁDANOU ÚČASTÍ 15 ZÁJEMCŮ BUDE SLOUŽIT M.J. JAKO PODKLAD K JEDNÁNÍ KOMISE, PŘIPRAVOVANÉMU NA PRVNÍ ČTVRTINU ROKU DO NÁR. GALERIE. DISKUSI BUDOU NA PANELU PŘEDCHÁZET ČTYŘI PŘÍSPĚVKY: Dr.Kesnera o smyslu a cílech panelu, Dr. Stejskala shrnutí theodorikovské problematiky z hlediska uměleckohistorického, Dr.Horynové o dosavadním individuálním přístupu z hlediska památkářského a dr.Grohmanové i pí.Kohlové k problematice restaurování theodorikovských obrazů.

III/Nová zjištění k italskému umění

MINISYMPOZIUM SLOŽENÉ Z REFERÁTŮ VĚNOVANÝCH NEJEN NOVÝM ATRIBUCÍM, ALE I NOVĚ ROZPOZNANÝM HLEDISKŮM A SOUVISLOSTEM KOORDINUJE L.DANIEL (NÁR. GALERIE). Zúčastní se O.Pujanová, L.Daniel, L.Konečný a další. Ostatní aktivní účastníci jsou vítáni (kontakt via koordinátor).

IV/Muzea umění: krize a tvorba měřítek

SPOLEČNÝM ZNAKEM KRIZÍ VE SPOLEČNOSTI, V UMĚNÍ I V GALERIÍCH, JICHŽ JSME ZA POSLEDNÍ LÉTA SVĚDKY, JE PRAVDĚPODOBNĚ KRIZE MĚŘÍTEK, HODNOT A HODNOCENÍ. KRIZE SE NETÝKÁ JEN PRAKTICKÝCH STRÁNEK EXISTENCE A PŮSOBNÉ MUZEÍ UMĚNÍ, ALE MORÁLNÍHO POSTAVENÍ MUZEÍ V SPOLEČNOSTI A JEJICH POSLÁNÍ. NA DRUHÉ STRANĚ HODNOTOVÁ KRITÉRIA, SPJATÁ S UMĚNÍM, MAJÍ V MUZEÍCH UMĚNÍ VELMI REÁLNÉ KONSEKVENCE A PRACOVNÍCI V MUZEÍCH NESOU ODPOVĚDNOST JINÉHO ŘÁDU NEŽ VEŘEJNOST, VČETNĚ VEŘEJNOSTI PROFESIONÁLNÍ. SOUČASNÁ KRIZE VYBÍZÍ, ALE TAKÉ ZAVAZUJE ODBORNÍKY Z GALERIÍ K "SEBEREFLEXI" I NASLOUCHÁNÍ "JINÝM" KVALIFIKOVANÝM NÁZORŮM NA POSLÁNÍ MUZEÍ UMĚNÍ. OTÁZKY, VYNOUŘUJÍCÍ SE NA POMEZÍ TEORIE, HISTORIE A KRITIKY UMĚNÍ S MUZEOLOGIÍ, BY MĚLI ZAČÍT FORMULOVAT A ŘEŠIT PŘEDEVŠÍM SAMI. TAKTO ZAMĚŘENÁ "SEBEARTIKULACE" ZAHRNUJE PŘIROZENĚ OTÁZKU SPECIFIČNOSTI A PŘÍBUZNOSTI MUZEÍ UMĚNÍ VZHEDEM K OBEČNÝM MUZEÍM, JINÝM SBÍRKOVÝM INSTITUCÍM A ZAŘÍZENÍM, UMĚNÍ "POUZE" PREZENTUJÍCÍM. PRO ZAHÁJENÍ TAKOVÝCH DISKUSÍ JE TŘEBA ZVOLIT TÉMA AKTUÁLNÍ PRO KOLEGY, AŽ UŽ PŮSOBÍ VE VELKÝCH ČI MALÝCH VEŘEJNÝCH GALERIÍCH NEBO I V ZAŘÍZENÍCH JINÉHO DRUHU SE SBÍRKAMI UMĚNÍ. Z ŘADY MOŽNÝCH TÉMAT JSME ZVOLILI KRIZI MĚŘÍTEK. PROTO NAVRHUJEME CHYSTANOU ANKETU A PANEL ZAMĚŘIT NA SOUBODĚ ZDROJE, PLATNOST A PROMĚNY HODNOTOVÝCH I HODNOTIČÍCH KRITERIÍ V ČINNOSTI MUZEÍ UMĚNÍ, DÁLE NA VZTAHY MEZI HISTORICITOU A SOUČASNOSTÍ V UMĚLECKÉ TVORBĚ A MUZEÍCH UMĚNÍ, A KONEČNĚ NA TO, JAK MUZEA UMĚNÍ VYTVÁŘEJÍ MĚŘÍTKA, SPOLUPŮSOBÍ VE TVORBĚ A JEJÍM PŘIJÍMÁNÍ VEŘEJNOSTÍ.

MOŽNOST ÚČASTNIT SE DISKUSNÍHO PANELU BUDE VYHRAZENA PRACOVNÍKŮM GALERIÍ, V POČTU DO 25. PODKLADEM BUDE ANKETA USKUTEČNĚNA NEZI ODBORNÍKY, PŮSOBÍCÍMI MIMO GALERIE. VÝSLEDKY ANKETY BUDOU ZASLÁNY ÚČASTNÍKŮM PANELU NĚKOLIK DNÍ PŘEDEM. PANEL BUDE USPOŘÁDÁN TAK, ŽE NEJPRVE JEHO ÚČASTNÍCI PRONESOU DISKUSNÍ PŘÍSPĚVKY, MAXIMÁLNĚ TŘÍMINUTOVÉ. POTÉ NÁSLEDUJE DISKUSE, KTEROU BUDOU MODEROVAT J.VYKOUKAL (GVU CHEB) A R.PRAHL (NÁR. GALERIE). K ÚČASTI NA PANELU SE, PROŠÍM, PŘIHLAŠTE U TĚCHTO KOLEGŮ POČÁTKEM ÚNORA. - DOJEDNÁVÁME PUBLIKOVÁNÍ VÝSLEDKŮ ANKETY A PANELU.

HLEDÁ SE HISTORIK UMĚNÍ

Muzeum Vysočiny obsadí volné místo historika umění s kvalifikačními předpoklady: vysokoškolské vzdělání příslušného směru, odborná praxe vítána. Nabídky včetně životopisu zasílejte Muzeu Vysočiny, Masarykovo nám.55, 58601 Jihlava.

Bulletin Uměleckohistorické společnosti v českých zemích

Číslo 1/1991. Vydává výbor UHS. Dne 19.1.1991. Redakce Marie Judlová. ISSN 0862-612 X